

P.P. Skrytka 15.09.104.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Katowicach

P. M. Stawka
17.09.2020

WPN.650.3.2020

PROTOKÓŁ KONTROLI

Egz. nr 1 i 2

1. **Oznaczenie jednostki kontrolowanej, jej adres NIP i REGON**

Śląski Ogród Botaniczny w Radzionkowie, ul. Księżogórska 90A

Ogród jest prowadzony przez Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń, ul. Sosnowa 5, 43-190 Mikołów

REGON 278108970, NIP 635-168-17-50

2. **Nazwa organu sprawującego nadzór nad jednostką kontrolowaną.**

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach

3. **Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej oraz okres, w którym pełni on swoją funkcję – z uwzględnieniem zmian w okresie objętym kontrolą.**

Pani Magdalena Maślak, Zastępca Dyrektora Śląskiego Ogrodu Botanicznego Związek Stowarzyszeń w Mikołowie ds. Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie. Pełni funkcję od 25 stycznia 2017r.

4. **Imię i nazwisko osoby udzielającej wyjaśnień lub składającej oświadczenie.**

Nie składano oświadczenia ani nie udzielano wyjaśnień.

5. **Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego lub kontrolujących, nazwę komórki kontroli oraz numer i data upoważnienia do kontroli.**

Monika Stanicka – główny specjalista, Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Katowicach, upoważnienie do kontroli nr 16 z 25 sierpnia 2020r., znak WOF-I.011.16.2020

Przemysław Król – główny specjalista, Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000 RDOŚ w Katowicach, upoważnienie do kontroli nr 17 z 25 sierpnia 2020r., znak WOF-I.011.17.2020.

6. **Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej z wymieniem ewentualnych przerw w kontroli.**

2 września 2020r.

7. **Określenie przedmiotowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą.**

Ocena spełniania wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody, tj. kontrola wykonywania obowiązków ogrodu botanicznego: uczestnictwa w badaniach naukowych, które mają na celu ochronę gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie wolnym, prowadzenia edukacji w zakresie ochrony gatunkowej roślin i grzybów z uwzględnieniem różnorodności biologicznej, prowadzenie upraw roślin gatunków zagrożonych wyginięciem, w celu ochrony *ex situ*, a następnie wprowadzanie do środowiska przyrodniczego w ramach programów ochrony tych gatunków, przetrzymywania roślin w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym oraz prowadzenia dokumentacji hodowlanej.

8. W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, co następuje:

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 77 ust. 1. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020r., poz. 55 z późn. zm.), który nakłada na regionalnego dyrektora ochrony środowiska obowiązek przeprowadzenia kontroli ogrodów botanicznych, zoologicznych i ośrodków rehabilitacji zwierząt w zakresie ich działalności. W związku z obowiązkiem przeprowadzenia ww. kontroli nie rzadziej niż raz na 3 lata w roku bieżącym kontrola ta została przeprowadzona z inicjatywy własnej Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Informacje dodatkowe dotyczące kontrolowanej jednostki zawiera **załącznik nr 1** - do niniejszego protokołu.

Przedmiotem kontroli było przeprowadzenie spełnienia wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody.

Niniejsza kontrola miała charakter kontroli problemowej. Dokonano oględzin upraw roślin w kolekcjach tematycznych oraz w kolekcjach siedliskowych. Szczegółowy opis oraz informacje dodatkowe zawiera załącznik nr 1.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż w obiekcie prowadzona jest na bieżąco dokumentacja hodowlana, obejmująca sprawy związane z przychodem i rozchodem roślin, zakupem nasion oraz materiału roślinnego - baza danych prowadzona w formie elektronicznej, aktualizowana na bieżąco.

Placówka prowadzi działalność edukacyjną m.in. w zakresie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt: warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych we współpracy z Gminą Radzionków, z Towarzystwem Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego oraz w ramach środków pozyskanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach i dofinansowywanych w ramach konkursu grantowego "Fundusz naturalnej energii". Zajęcia prowadzone są przez pracowników ogrodu oraz edukatorów zewnętrznych.

Ponadto w okresie objętym kontrolą w ośrodku odbywali praktyki oraz staże studenci Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych w Radzionkowie i Państwowej Szkoły Budownictwa - Zespołu Szkół w Bytomiu.

Ośrodek dysponuje wyposażoną pracownią mikroskopową, multimedialną oraz laboratoryjną, które są wykorzystywane w ramach prowadzonej działalności edukacyjnej.

Szczegółowe informację na temat ww. zajęć zawiera **załącznik nr 3**.

Ogród Botaniczny współpracuje z innymi Ogradami Botanicznymi oraz jednostkami naukowymi: Uniwersytetem Śląskim w Katowicach, Uniwersytetem Opolskim.

Wszystkie rośliny znajdują się pod stałą opieką ogrodniczą i botaniczną (1 osoba z wykształceniem ogrodniczym oraz 1 osoba z wykształceniem botanicznym). Rośliny uprawiane są w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym.

9. Wzmianka o przekazaniu informacji o podjętych działaniach zapobiegających powstaniu nieprawidłowości i ich skutkach do czasu zakończenia kontroli

Brak – nie sporządzono

10. Wzmianka o sporządzonych protokołach dodatkowych, odpisach i wyciągach oraz o zabezpieczonych dowodach (w przypadku występowania)

Nie zachodziła konieczność spisywania protokołów dodatkowych

11. Informacja o odczytaniu przez kierownika jednostki kontrolowanej protokołu kontroli.

Protokół zostanie przesłany Pani Magdalenie Maślak, Zastępcy Dyrektora Śląskiego Ogrodu Botanicznego Związek Stowarzyszeń w Mikołowie ds. Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie.

12. Omówienie dokonanych w protokole poprawek, skreśleń i uzupełnień.

Nie było poprawek, skreśleń i uzupełnień.

13. Wzmianka o poinformowaniu kierownika kontrolowanej jednostki o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń oraz o prawie odmowy podpisania protokołu.

Kierownika kontrolowanej jednostki poinformowano o przysługującym mu prawie wniesienia wyjaśnień, co do treści zawartych w niniejszym protokole do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania protokołu.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Integralną część protokołu stanowi spis załączników.

Spis załączników:

Załącznik nr 1: szczegółowy opis oraz informacje dodatkowe

Załącznik nr 2: kserokopie upoważnień

Załącznik nr 3: Informacja o praktykach, stażach, zajęciach edukacyjnych i działaniach badawczych prowadzonych przez OB w Radzionkowie

Radzionków, 2 września 2020r.

Śląski Ogród Botaniczny
Związek Stowarzyszeń

.....
Magdalena Maślak
Zastępca Dyrektora SOB
ds. Ogrodu Botanicznego w Radzionkowie

Kierownik jednostki kontrolowanej
/ z upoważnienia

.....
.....

Kontrolujący

Załącznik nr 1

do protokołu kontroli Śląskiego Ogródu Botanicznego w Radzionkowie Nr WPN.650.3.2020

1. Informacje ogólne:

Właściciel: Gmina Radzionków

Data założenia obiektu: 2010

Zarządca: Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń

Podstawa działalności: decyzja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska nr GDOŚ/DOPobiz-4210-9/3600/10/jr z 14 października 2010r. zezwalająca na utworzenie i prowadzenie ogrodu botanicznego na terenie Księżej Góry, zmieniona decyzją nr DZP-WG.6510.1.2018.eb z 23 stycznia 2018r.

Położenie: Radzionków, działki ewidencyjne o numerach:

1797/6 /a.m. 19/	1784/8 /a.m. 19/	1788/12 /a.m. 19/
2005/6 /a.m. 19/	1783/8 /a.m. 19/	10 /a.m. 19/
1881/6 /a.m. 19/	289/10 /a.m. 18/	7 /a.m. 19/
1882/6 /a.m. 19/	287/12 /a.m. 18/	24 /a.m. 19/
1897/6 /a.m. 19/	288/12 /a.m. 18/	

obręb Radzionków w Radzionkowie, określonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Radzionków zatwierdzonym Uchwałą nr XVIII/112/2004 Rady Miasta Radzionków z 19 marca 2014r. jako strefa terenów użytków ekologicznych (B 50 – 1 UżE).

Liczba pracowników: 4 osoby (4 etaty) dodatkowo w sezonie 2 osoby + praktykanci i stażyści.

Ogród jest udostępniony do zwiedzania całorocznie, 7 dni w tygodniu.

2. Opis szczegółowy:

Ogród Botaniczny w Radzionkowie składa się z części:

A. Kolekcje tematyczne:

- Kolekcja roślin ozdobnych:
Azalie, rózaneczniki, pnącza oraz rośliny cebulowe (Ericarium, Rosarium)
- Kolekcja dendrologiczna
- Kolekcja sadownicza
- Warzywnik
- Kolekcja roślin miododajnych

B. Kolekcje siedliskowe:

- Łąka kwietna
- Las liściasty (docelowo grądowy)
- Kolekcja muraw psammofilnych i kserotermicznych
- Kolekcja siedlisk naturalnych przeniesionych z lotniska w Pyrzowicach
- Paproci siedlisk leśnych

W skład kolekcji siedliskowej pochodzącej z Pyrzowic wchodzi m.in. gatunki objęte ochroną prawną:

- centuria pospolita *Centaurium erythraea*
- bagno zwyczajne *Ledum palustre*
- goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*
- kosaciec syberyjski *Iris sibirica*
- kruszczyk błotny *Epipactis palustris*
- kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*
- kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*
- kukułka szerokolistna *Dactylorhiza macialis*
- mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*
- podejźrzon księżycowy *Botrychium lunaria*
- pomocnik baldaszkowaty *Chimaphila umbellata*
- turzyca *Davallia Carex davalliana*
- włosienicznik skąpopręcikowy *Ranunculus trichophyllus*
- torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium*
- torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum*
- torfowiec błotny *Sphagnum palustre*
- torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*
- nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*

Ponadto w skład pozostałych kolekcji siedliskowych wchodzi 38 gatunków w tym chronionych pochodzących z innych ogrodów botanicznych:

- babka pierzasta *Plantago coronopus*
- brzoza karłowata *Betula nana*
- ciemiężca zielona *Veretrum lobelianum*
- czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*
- dyptam jesionolistny *Dictamnus albus*
- jarzab brekinia *Sorbus torminalis*
- jarzab szwedzki *Sorbus intermedia*
- jęczmnik zwyczajny *Phyllistris skolopendrium*
- len austriacki *Linum austriacum*
- len włochaty *Linum hirsutum*
- len złocisty *Linum flavum*
- miłek wiosenny *Adonis vernalis*
- orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*
- ożota zwyczajna *Linosyris vulgaris*
- pajęcznica liliowata *Anthericum liliago*
- pełnik europejski *Trollius europaea*
- rojnik pospolity *Jovibarba sobolifera*
- sasanka łąkowa *Pulsatilla pratensis*
- turzyca delikatna *Catex supina*
- wawrzynek wilcze łyko *Daphne mesereum*
- wężymord stepowy *Scorzonera purpurea*
- wielosił błękitny *Polemonium corelueum*
- wiśnia karłowata *Cerasus fruticosa*
- zawilec wielkokwiatowy *Anemone sylvestris*
- żmijowiec czerwony *Echium russicum*
- centuria pospolita *Centaurium erythraea*
- pióropusznik strusi *Matteuccia struthiopteris*

- wawrzynek główkowaty *Daphne cneorum*
- długosz królewski *Osmunda regalis*
- dziewiędział bezłodygowy *Carlina acaulis*
- gruszyca okrągłolistna *Pyrola rotundifolia*
- goździk siny *Dianthus gratianopolitanus*
- dzwonek syberyjski *Campanula sibirica*
- wilczomlecz pstry *Euphorbia epithymoides*
- kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*
- paprotnik ostry *Polystichum lonchitis*
- nieczelnica *Villara Dryopteris villari*
- goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*
- goryczka wąskolistna *Gentiana angustifolia*
- dziewanna fioletowa *Verbascum phoeniceum*

Część z ww. gatunków jest rozmnażana w rozsadnikach.

3. Dokumentacja hodowlana roślin

W trakcie kontroli stwierdzono, iż w obiekcie prowadzona jest na bieżąco dokumentacja hodowlana obejmująca sprawy związane z przychodem, nasadzeniami i ubytkami roślin, zakupem nasion oraz materiału roślinnego - baza danych prowadzona w formie elektronicznej, aktualizowana na bieżąco (wykaz tabelaryczny oraz graficzny – Qgis)

4. Informacje inne:

Placówka udostępniana jest dla zwiedzających przez więcej niż 7 dni w roku (całorocznie).

Placówka współpracuje w zakresie badań z instytucjami naukowymi oraz innymi ogrodami botanicznymi. Uczestniczy w projektach dotyczących zachowania naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych. Ośrodek prowadzi stały monitoring kolekcji siedliskowych. Na terenie ogrodu są prowadzone badania przez studentów, doktorantów i pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i z Uniwersytetu Opolskiego. Ponadto w ogrodzie kiełkowane są niektóre nasiona roślin rzadkich i zagrożonych ze Śląskiego Banku Nasion w Mikołowie. Wymiany gatunków są prowadzone na bieżąco m.in. z Ogradami Botanicznym w Powsinie, w Zabrze, w Poznaniu i Lublinie.

Placówka prowadzi działalność edukacyjną m.in. w zakresie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt: warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zajęcia prowadzą pracownicy ogrodu oraz edukatorzy zewnętrzni. Uczestnikami są głównie grupy szkolne i przedszkolne.

Ogród prowadzi działania związane z ochroną gatunkową roślin – kolekcje zachowawcze.

W ramach projektu FlorIntegral prowadzone są działania reintrodukcji gatunków na terenie Ojcowa (zawilec wielkokwiatowy *Anemone sylvestris* i dzwonek syberyjski *Campanula sibirica*) oraz na terenie Góry Zborów (goździk siny *Dianthus gratianopolitanus*).

Praktyki i staże

2017

- Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk o Ziemi, kierunek geografia: 1 osoba – praktyka
- Państwowe Szkoły Budownictwa- Zespół Szkół w Bytomiu : 4 osoby – praktyka zawodowa
- Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, kierunki biologiczne: 6 osób- staż

2018

- Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, kierunki biologiczne: 5 osób- staż
- Uniwersytet Śląski, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, kierunki biologiczne: 3 osoby- praktyka zawodowa
- Państwowe Szkoły Budownictwa- Zespół Szkół w Bytomiu : 3 osoby – praktyka zawodowa
- Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie : 3 osoby – praktyka zawodowa

2019

- Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie : 3 osoby – praktyka zawodowa
- Państwowe Szkoły Budownictwa- Zespół Szkół w Bytomiu : 4 osoby – praktyka zawodowa

2020

- Zespół Szkół Specjalnych w Radzionkowie : 3 osoby – praktyka zawodowa

EDUKACJA

Od czerwca 2017

4657 osób wzięło udział w zajęciach

w tym :

- W zajęciach organizowanych we współpracy Towarzystwa Przyjaciół Śląskiego Ogrodu Botanicznego : 2990 osób
- W zajęciach dofinansowane przez WFOŚiGW w Katowicach: 1180 osób
- W zajęciach dofinansowanych przez Gminę Radzionków: 328 osób
- W zajęciach dofinansowanych w ramach konkursu grantowego „Fundusz naturalnej energii”: 160 osób
- W zajęciach darmowych : 91 osób

Działania badawcze/ochroniarskie

PROJEKTY OCHRONIARSKIE:

FlorNatur Silesia etap I. Ochrona ex situ wybranych gatunków muraw kserotermicznych wymienionych w Czerwonej Liście Roślin Województwa Śląskiego.

FlorIntegral – zintegrowana ochrona in situ i ex situ rzadkich, zagrożonych i priorytetowych gatunków flory na terenie Polski”, realizowany wspólnie z Polską Akademią Nauk Ogrodem Botanicznym – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie.

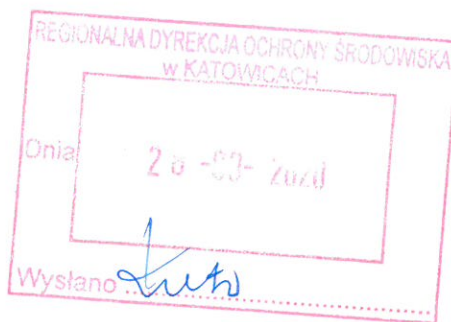
Sebastian Świerszcz, Marcin Nobis, Magdalena Maślak, Agata Smieja, Paweł Kojs, Sylwia Nowak, Arkadiusz Nowak (2019). Varied response of underground and aboveground plant matter: functional diversity of three different vegetational types after translocation to reclaimed postindustrial land. *Land Degradation and Development* 30(18): 2287-2297.

Nowak A., Maślak M., Smieja A. Góra J., Kojs P. Nowak S., Nobis M. 2018. Translocation of meadow, heath and fen to the Habitat Garden: The first insights after 4 years of the experiment. *Appl Veg Sci*. 2018: 1–10.

Świerszcz S., Nowak A., Kojs P., Nowak S., Nobis M. 2019. Functional diversity of different vegetation types does not respond homogeneously to change over time after conservation translocation from a rural landscape to an urbanized one. *Urban Forestry & Urban Greening* 41: 323-332.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

Katowice, 25 września 2020r.

WPN.650.3.2020.MS.2

Pani Magdalena Maślak
Zastępca Dyrektora Śląskiego Ogródu
Botanicznego Związek Stowarzyszeń
w Mikołowie
Ogród Botaniczny w Radzionkowie
ul. Księżogórska 90a
41-922 Radzionków

**POWIADOMIENIE O ODSTĄPIENIU OD SPORZĄDZENIA
WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO**

Uprzejmie informuję, że podczas kontroli problemowej, przeprowadzonej na podstawie art. 77 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020r., poz. 55 z późn. zm.) 2 września 2020r. w Śląskim Ogrórze Botanicznym w Radzionkowie nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień. Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli nr WPN.650.3.2020.

W związku z powyższym, odstępuję od sporządzenia wystąpienia pokontrolnego.

25.09.2020
[signature]

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
mgr inż. Edward Suski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
[signature]

Do wiadomości:

1. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska ePUAP
2. WPN aa